

6. 3. 2024

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ochrana klimatu a výroba zboží v roce 2024: uhlíkové clo a změny v emisních povolenkách

V letošním roce musí výrobci zboží počítat se změnami v obchodování s emisními povolenkami i se zavedením uhlíkového cla, které má zajistit férové podmínky pro výrobce vyrábějící uhlíkově náročné zboží v EU i ty, kteří ho dováží ze zemí mimo unijní celní prostor.

Přijetí plánu klimatické neutrality a pravidla pro biomasu

V návaznosti na [revizi směrnice](#) o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů (směrnice EU ETS) se očekává **přijetí novely zákona o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů**. Ta v rámci českého právního řádu přinese celou řadu změn.

Mezi nejvýznamnější z nich patří, že podmínkou pro získání části bezplatných emisních povolenek u některých provozovatelů, je **přijetí plánu klimatické neutrality do 1. května 2024**. Podmínka se konkrétně týká provozovatelů zařízení, jejichž úroveň emisí skleníkových plynů jsou vyšší než 80. percentil úrovně emisí pro příslušné referenční úrovně produktu. Naopak provozovatelé zařízení pro dálkové vytápění si mohou díky přijetí plánu klimatické neutrality o 30 % přidělu bezplatných povolenek přilepšit. U jiných provozovatelů může být plná bezplatná alokace podmíněna splněním opatření z energetického auditu.

Nově budou muset emise skleníkových plynů zjišťovat, vykazovat a ověřovat i **zařízení na spalování komunálního odpadu** s celkovým jmenovitým tepelným příkonem vyšším než 20 MW. Jejich plné zařazení do systému EU ETS, včetně povinnosti vykazovat emisní povolenky, se předpokládá od roku 2028.

Ke změnám dochází také u **zařízení využívajících biomasu**. Dosud platilo, že za jednotky výhradně na biomasu není nutné vyřazovat žádné emisní povolenky. Nově by mělo dojít ke snížení hranice, kdy do systému EU ETS nebudou spadat ani zařízení, u kterých v předchozím pětiletém období byly emise skleníkových plynů z více jak 95 % tvořeny emisemi z biomasy. K tomu se však zavádí i požadavek na splnění kritérií udržitelnosti a úspor skleníkových plynů stanovených směrnicí Evropského parlamentu a Rady o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů.

Další novinkou je **posun termínů pro přidělování bezplatných povolenek a vyřazování povolenek**. Bezplatné povolenky budou nově vydávány **do 30. června daného roku**. Termín k vyřazení povolenek se pak posouvá z původního 30. dubna **na 30. září**.

Aby ovšem všechny tyto změny začaly v českém právním řádu platit, **musí nejprve dojít k přijetí novely zákona** o podmínkách obchodování s povolenkami Parlamentem ČR. Transpoziční lhůta uplynula již ke konci roku 2023. Kdy bude novela zákona reálně přijata zatím není jasné.

Povinnost reportovat únik uhlíku už začala. Uhlíkové clo je za rohem

V rámci balíčku Fit for 55 se rovněž zavádí **mechanismus uhlíkového vyrovnávání na hranicích (CBAM)**. Jeho cílem je vyrovnat náklady na výrobu spojenou s emisemi uhlíku mezi zbožím

vyráběným mimo EU (nepodléhajícím povinnosti odvádět emisní povolenky) a zbožím vyráběným na území EU. Zajistí tak spravedlivé ceny za emise uhlíku vypouštěné při výrobě uhlíkově náročného zboží, ať už je vyráběno na území EU nebo ne.

Od 1. října 2023 dopadá na dovozce zboží ve vybraných odvětvích ohrožených únikem uhlíku (dovoz zboží z kategorií cement, elektřina, hnojiva, železo a ocel, hliník a chemické látky) **povinnost reportovat dovoz tohoto zboží do EU**. Lhůta k podání prvního reportu CBAM za zboží dovezené v posledním kvartálu roku 2023 vypršela na konci ledna 2024.

Nároky na reportování se přitom budou postupně zpřísnovat. Do 31. července 2024 (lhůta k podání reportu za druhý kvartál roku 2024) si dovozci vystačí s uvedením údajů o obsahu emisí CO₂ v dováženém zboží se standardizovanými hodnotami. **V druhé půlce roku 2024 už musí uvádět reálné hodnoty** zjištěné za pomoci metod vyplývajících z evropské legislativy či některou ze srovnatelných alternativních metod. Od roku 2025 pak již bude možné uvádět pouze **údaje o emisích zjištěné metodikou EU**.

Povinnost zjistit údaje o obsahu emisí CO₂ od svých dodavatelů a uvést je v reportu je na dovozcích. Měli by se proto co nejdříve obrátit na své dodavatele mimo EU, získat od nich údaje potřebné k vyplnění reportu a informace o případných cenách uhlíků za emise obsažené v dovezeném zboží splatných již v zemi původu. **Od roku 2026 se totiž počítá se zavedením uhlíkového cla za dovážené zboží**, od kterého by měla být cena uhlíku zaplacená v zemi původu odečitatelná.

PhD. Lenka Hlaváčová,
vedoucí advokátka

[Frank Bold Advokáti, s.r.o.](https://frankbold.org)

Údolní 33
602 00 Brno

Tel.: +420 545 213 975

e-mail: info@frankbold.org

Další články:

- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)

- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)